

Notă informativă
la proiectul hotărârii Guvernului
privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Autorul proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*Legea concurenței nr.183/2012, Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158/2008, Legea pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice nr.155/2011*) este Consiliul Concurenței, cu sprijinul din partea Băncii Mondiale acordat prin intermediul proiectului Ameliorarea Competitivității. Totodată, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în temeiul pct.40 al Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018, înaintează proiectul spre examinare în Guvern, în calitate de autoritate care are în competența sa realizarea politicii de stat în domeniile de activitate conexe chestiunilor care fac obiectul proiectului respectiv.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Concurența loială este un factor de bază al economiei naționale, iar statul trebuie să asigure protecția concurenței loiale, prevederi care sunt consfințite în Constituția Republicii Moldova.

În conformitate cu Art. 335 alin. (1) al Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112/2014, fiecare parte menține pe teritoriul său o legislație cuprinzătoare în materie de concurență care abordează în mod eficace acordurile anticoncurențiale, practicile concertate și comportamentul anticoncurențial unilateral al întreprinderilor cu putere dominantă pe piață și asigură un control eficace al concentrărilor între întreprinderi.

Concomitent, în contextul obținerii de către Republica Moldova a statutului de țară-candidat pentru aderare la Uniunea Europeană și Programului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova 2021-2027, în vederea realizării angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova, și anume, de a menține și armoniza cadrul normativ național, în vederea asigurării liberei concurențe pentru întreprinderi, a fost inițiat procesul de transpunere la nivel de cadru normativ național a Directivei (UE) 2019/1 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind oferirea de mijloace autorităților de concurență din statele membre astfel încât să fie mai eficace în aplicarea legii și privind garantarea funcționării corespunzătoare a pieței interne, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 11/3 din 14.1.2019.

Subsecvent, acțiunea de elaborare a propunerilor de modificare a unor acte normative este necesară pentru reformarea și asigurarea independenței operaționale a Consiliului Concurenței, inclusiv pentru exercitarea eficientă a atribuțiilor conferite de lege la investigarea și asigurarea respectării principiilor generale ale dreptului Uniunii Europene în materie de concurență și a Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Totodată, aceasta reprezintă una dintre acțiunile prioritare ale Guvernului, inclusă în

Programul de activitate al Guvernului „Moldova vremurilor bune” și Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 90/2023 și Planul de acțiuni privind ridicarea nivelului de pregătire pentru aderarea la Uniunea Europeană și alinierea la legislația UE.

Respectiv, propunerile din proiectul de lege privind modificarea unor acte normative urmăresc scopul ajustării cadrului legal în domeniul concurenței și a mecanismelor de desfășurare a procedurilor de examinare a presupuselor cazuri de încălcare a legislației concurențiale, astfel încât să fie asigurată eficiența instituției și randamentul maxim în domeniile specifice de activitate ale Consiliului Concurenței.

După o perioadă de peste 10 ani de la adoptarea Legii concurenței nr.183/2012, luând în considerare practica judiciară națională, cea internațională, modificările survenite în legislația administrativă, dar și procesul profund de transformarea digitală a proceselor administrative ce are loc în instituțiile de stat, se impune modificarea parțială a procedurilor de examinare a cazurilor de încălcare a legislației concurențiale, astfel încât Consiliul Concurenței să dispună de instrumente adecvate în acest sens, dar și a altor legi aplicarea cărora este în strânsă legătură cu asigurarea garanției fundamentale de independență a autorității de concurență, resurse financiare, umane, tehnice și tehnologice adecvate și necesare pentru exercitarea competenței în materie de aplicare a legii și de impunere de amenzi întru asigurarea faptului că nu se ajunge la un rezultat diferit.

În acest sens, pornind de la necesitatea contracarării paradisurilor pentru practicile anticoncurențiale, de la noile atribuții ale Consiliului Concurenței în materia publicității comerciale, cele de reglementare a traficului feroviar, precum și a practicilor comerciale neloiale, pentru îmbunătățirea activității instituției și ajustării prevederilor cadrului normativ spre modificare se propun următoarele acte normative:

- a) Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012;
- b) Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 04.07.2008;
- c) Legea pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice nr. 155 din 21.07.2011.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect transpune parțial Directiva (UE) 2019/1 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind oferirea de mijloace autorităților de concurență din statele membre astfel încât să fie mai eficace în aplicarea legii și privind garantarea funcționării corespunzătoare a pieței interne, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 11/3 din 14.1.2019.

La elaborarea proiectului de lege s-a ținut cont de bunele practici și cadrul normativ în domeniul concurenței al Uniunii Europene și al statelor membre ale UE, precum: România, Germania, Lituania, Croația, Polonia, Ungaria și altele.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Art. I. vizează modificări la Legea concurenței nr.183/2012.

Articolul 3 se completează cu trei alineate noi (6), (7) și (8), în care se prevede, cu titlu de principiu, că autoritatea de concurență în cadrul procedurilor desfășurate de Consiliul

Concurenței în temeiul legii, inclusiv în cadrul procedurilor de investigare, va garanta întreprinderilor aplicarea drepturilor fundamentale, așa cum acestea sunt recunoscute de dreptul Uniunii Europene și de Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, la care Republica Moldova este parte. În același sens, se consemnează în lege, obligativitatea examinării cazurilor de încălcare a legislației concurențiale într-un interval de timp rezonabil, în acord cu Articolul 3 din Directiva (UE) 2019/1, astfel cum se realizează și în practica curentă a Consiliului Concurenței. Articolul 3 a fost completat cu prevederi prin care se impune interpretarea noțiunilor din lege în conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene și alte instrumente de interpretare ale instituțiilor Uniunii Europene.

Articolul 4 a fost dat în nouă redacție, fiind completat cu definiții prevăzute la art. 2 din Directiva (UE) 2019/1 (*ex. cartel, program de clemență, imunitate la amezi, reducerea amenzilor, clemență, declarație de clemență, propunere de încheiere a unei tranzacții*) și alte noțiuni specifice/aplicabile domeniului concurenței (*ex. unitate economică unică, legislație concurențială, obstrucționarea inspecției, succesori legal, succesori economici, drepturi speciale*), acestea regăsindu-și aplicabilitatea pe larg în jurisprudența europeană.

Totodată, au fost excluse noțiunile *preț de ruinare și inspecție* întrucât au fost clarificate în textul propus la art.11 alin.(2) și art. 56.

Modificarea textului articolului 5 din Legea în vigoare privind acordurile anticoncurențiale interzise este necesară pentru a asigura o convergență deplină cu prevederile Art.101 din TFUE. Eliminarea literei e) din Legea nu are ca efect dezincriminarea încălcărilor săvârșite prin acordurile vizate de aceste prevederi, întrucât se regăsesc în substanța celorlalte tipuri de acorduri, enumerate la litera a) – f) din proiect. În plus, aceste acorduri sunt prezentate cu titlu exemplificativ și nu exhaustiv, iar orice alt tip de acord care îndeplinește condițiile de interdicție, fiind contrar legii, pe cale de consecință, este pasibil de a fi sancționat.

Concomitent, modificarea articolului 5 din redacția Legii în vigoare atrage necesitatea corelării prevederilor articolului 6. Noutatea legislativă ce se propune a fi implementată constă în interzicerea expresă, prin Lege, a beneficierii de excepții pentru acordurile anticoncurențiale manifestate prin înțelegeri de cartel.

În ceea ce ține de abuzul de poziție dominantă, alineatul (1) al articolului 11 este formulat în acord cu preambulul Art.102 din Tratat, asigurându-se convergența cu acesta, iar modificarea alin. (5) este necesară pentru a asigura corelarea cu noul alineat (1) al articolului 11.

Cu titlu de noutate, întru ajustarea legislației naționale, în partea ce ține de prezumția stabilirii poziției dominante pe piața relevantă, la practica statelor membre ale Uniunii Europene, cum ar fi România, Germania, Estonia, Lituania, Slovenia, Polonia, ș.a, proiectul prevede modificarea alineatului (4) al articolului 10 din lege, sub aspectul micșorării de la „50%” la „40%”, a cotei/cotelor cumulate pe piața relevantă. Micșorarea cotei o să contribuie la realizarea unei economii de resurse, prin reducerea duratei și costurilor aferente realizării unei investigații și implicit la eficientizarea activității Consiliului Concurenței, deoarece pentru aplicarea articolului 11 din Legea concurenței este necesară o analiză economică detaliată, iar prezumțiile legale sunt utilizate pentru a

ușura sarcina probei și costurile de executare pentru autoritățile de concurență cât și pentru a reduce incertitudinea juridică.

În ceea ce privește întreprinderile investite cu drepturi exclusive sau cu drepturi speciale, se impune modificarea alineatului (5) al articolului 10 din forma în vigoare, în sensul instituirii unei prezumții relative privind deținerea unei poziții dominante de către întreprinderile aflate pe o anumită piață relevantă, prezumție care poate fi răsturnată de către întreprinderile respective.

Referitor la textul articolului 12 din forma în vigoare a Legii, în partea ce ține de acțiunile sau inacțiunile autorităților publice de restrângere, împiedicare sau denaturare a concurenței, proiectul vine cu specificarea autorităților care pot cădea sub incidența normei asigurând convergența cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018.

Redacția propusă a legii va elimina orice posibilă eludare a interdicției prevăzute de Legea concurenței de către anumite autorități publice.

Având în vedere tendința de armonizare a legislației naționale cu cadrul normativ al Uniunii Europene și implementarea bunelor practici ale statelor membre ale Uniunii Europene, proiectul vine cu mai multe amendamente referitoare la reglementarea operațiunilor de concentrări economice.

Rezultând din realitatea economică actuală a Republicii Moldova și experiența unor state membre ale Uniunii Europene (*România, Estonia, Slovenia, Slovacia, Italia, Macedonia, ș.a*) în domeniul fixării pragurilor de notificare a operațiunilor de concentrare economică, cât și valoarea comparativă a Produsului Intern Brut al Republicii Moldova pentru perioada anilor 2011-2021, proiectul vine cu propunerea de majorare a cuantumului cifrei de afaceri realizată cumulativ de întreprinderile implicate în operațiune, înregistrată în anul anterior operațiunii de la 25.000.000 lei, după cum prevede redacția actuală a Legii concurenței, la valoarea cifrei de afaceri ce va depăși 50.000.000 lei, înregistrată în anul anterior operațiunii.

Tot la acest capitol, pentru eficientizarea activității instituției și având la bază raționamentul expus *supra*, pentru a fi incidentă obligativitatea notificării operațiunii de concentrare economică Consiliului Concurenței, proiectul își propune majorarea cifrei totale de afaceri ce urmează a fi realizată de către fiecare întreprindere în parte de la 10.000.000 lei, după cum prevede redacția actuală a Legii concurenței, la 20.000.000 lei.

Subsecvent, în eventualitatea acceptării propunerilor menționate *supra*, este oportună ajustarea plafonului maxim al taxei de examinare a notificării percepută de către Consiliul Concurenței pentru evaluarea concentrării economice prin stabilirea unui quantum în mărime de 0,1% din cifra totală de afaceri realizată cumulat pe teritoriul Republicii Moldova de către întreprinderile implicate în concentrarea economică, calculate pe baza cifrei totale de afaceri realizată în anul anterior notificării operațiunii de concentrare economică, dar al cărei maxim nu va depăși 150 000 lei.

Tabel nr. 1 Valoarea comparativă a Produsului Intern Brut al Republicii Moldova pentru perioada anilor 2011-2021

Anul	PIB (US) datele Băncii Mondiale	Curs mediu	Pragul pt notificare (u	% prag de notificare	PIB (lei)	Pragul pt notificar	% prag de
------	------------------------------------	---------------	----------------------------	-------------------------	-----------	------------------------	--------------

		BNM	s \$)	din PIB (US \$)		e (lei)	notificare din PIB (lei)
2011	8414360656,2963	11,737 0	852006,48	0,01013%	98772814000	10000000	0,01012%
			2130016,19	0,02531%		25000000	0,02531%
2012	8709165249,2693	12,112 2	825613,84	0,00948%	10548018400 0	10000000	0,00948%
			2064034,61	0,02370%		25000000	0,02370%
2013	9496684701,4333	12,590 7	794237,02	0,00836%	11953287100 0	10000000	0,00837%
			1985592,54	0,02091%		25000000	0,02091%
2014	9510219299,4956	14,038 8	712311,59	0,00749%	13348163400 0	10000000	0,00749%
			1780778,98	0,01872%		25000000	0,01873%
2015	7745231660,3343	18,816 1	531459,76	0,00686%	14575364200 0	10000000	0,00686%
			1328649,40	0,01715%		25000000	0,01715%
2016	8071480540,8607	19,923 8	501912,29	0,00622%	16081456400 0	10000000	0,00622%
			1254780,71	0,01555%		25000000	0,01555%
2017	9669759987,0263	18,490 2	540827,03	0,00559%	17888089000 0	10000000	0,00559%
			1352067,58	0,01398%		25000000	0,01398%
2018	11456728401,306 9	16,803 1	595128,28	0,00519%	19250855300 0	10000000	0,00519%
			1487820,70	0,01299%		25000000	0,01299%
2019	11970233939,880 8	17,575 1	568986,81	0,00475%	21037805900 0	10000000	0,00475%
			1422467,01	0,01188%		25000000	0,01188%
2020	11915547262,656 1	17,320 1	577363,87	0,00485%	20543229800 0	10000000	0,00487%
			1443409,68	0,01211%		25000000	0,01217%
2021	13590243518,716 2	17,797 4	561879,83	0,00413%	24187100000 0	10000000	0,00413%
			1404699,56	0,01034%		25000000	0,01034%

Pe lângă aceasta, ajustarea pragurilor de notificare prevăzute de articolul 22 alineatul (1) al Legii concurenței are la bază dezvoltarea economiei naționale din momentul intrării în vigoare a Legii concurenței - 11.07.2012, respectiv, stabilirea pragului de 10 milioane lei pentru fiecare întreprindere implicată în operațiunea de concentrare economică și cifra de afaceri care depășește 25 de milioane lei, realizată cumulativ de întreprinderile implicate, raportat la nivelul Produsului Intern Brut al Republicii Moldova pentru anul 2012, care a constituit 105 miliarde lei. **La etapa actuală, PIB-ul țării s-a dublat în comparație cu anul 2012, și a constituit în anul 2021, 241 miliarde lei. Acest aspect are legătură direct cu activitatea Consiliului Concurenței ceea ce impune ajustarea pragurilor de notificare a operațiunilor de concentrare economică (dublarea acestora ținând cont de faptul că PIB-ul indică o valoare dublă) la situația reală, actuală din economia națională.**

Concomitent, dublarea pragurilor de notificare, respectiv 20 milioane lei pentru cifra de afaceri a întreprinderii și 50 milioane lei pentru cifra de afaceri a întreprinderilor implicate în operațiunea de concentrare economică, elimină obligația de notificare a întreprinderilor micro, care potrivit art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, realizează o cifră anuală de afaceri de până la 18 milioane de lei.

Ajustarea pragurilor de notificare a operațiunilor de concentrare economică prevăzute de art. 22 alin. (1) din Legea concurenței se mai propune având ca bază de calcul și datele Biroului Național de Statistică (BNS), conform cărora indicele prețului de consum în

perioada ianuarie 2012 - ianuarie 2023 a crescut cu 232,26%, prețurile medii de consum crescând cu circa 2,3 ori. Totodată, rata inflației în perioada ianuarie 2012 - ianuarie 2023 a constituit 132,26%. Astfel potrivit aceleiași surse, mărfurile în valoare de 75000 de la începutul lunii ianuarie 2012 au valorat 174198,2 lei la sfârșitul lunii ianuarie 2023. (<https://statbank.statistica.md/pxweb/application/calculatoripc/>)

Totodată, este de menționat că la aprobarea Legii concurenței nr 183/2012 și stabilirea pragurilor de notificare prevăzute de art. 22 alin. (1) al Legii concurenței nr 183/2012 și taxei de examinare a notificării privind concentrarea economică atât în anul 2012 cât și în cadrul ajustării pragurilor de notificare prevăzute de art. 22 alin. (1) al Legii concurenței nr 183/2012 și a taxei de examinare a notificării privind concentrarea economică sa ținut cont de practicile internaționale în materia de concentrări economice.

Un alt aspect ce vizează activitatea practică a autorității de concurență din Republica Moldova, ține de apariția multiplelor situații în care nenotificarea operațiunii de concentrare economică este comisă de către persoana fizică, care la rândul său deține controlul în cadrul întreprinderii/asocierii de întreprinderi. Prin urmare, sunt întâmpinate dificultăți la calcularea cifrei totale de afaceri și sancționarea încălcărilor legislației concurențiale comise de către persoane fizice, ori în redacția actuală articolul 24 al Legii concurenței nu oferă o claritate absolută în acest domeniu sensibil. De remarcat că, cifra totală de afaceri calculată potrivit articolului 24 este direct proporțională cu valoarea sancțiunii pecuniare ce urmează a fi aplicată și achitată de către întreprindere.

În acest context, se propune următorul cuprins al prevederilor articolului 67 alineat (3): „*Pentru determinarea nivelului de bază al amenzii, ca bază de calcul se ia în considerare cifra de afaceri mondială totală realizată de întreprindere sau asocierea de întreprinderi în anul anterior sancționării*”.

Modificările propuse vor asigura individualizarea, calcularea și aplicarea corectă a sancțiunilor pentru încălcările legislației concurențiale în domeniul concentrărilor economice.

Totodată, proiectul face claritate în partea ce ține de restituirea mijloacelor bănești achitate pentru examinarea notificării în situațiile în care întreprinderile implicate renunță la operațiunea notificată, proiectul transpunând garanția restituirii în termen de 30 de zile calendaristice a mijloacelor bănești achitate pentru examinarea notificării.

Având la bază inclusiv posibilitatea de restituire a taxei de stat persoanelor/întreprinderilor care au înaintat Consiliului Concurenței o notificare cu privire la o operațiune de concentrare economică, care nu cade sub incidența legii sau în cazul în care partea renunță la concentrare, este imperios necesar ca soldul contului trezorerial al Consiliului Concurenței destinat acumulării și păstrării taxei de examinare a notificării privind concentrarea economică să treacă în contul veniturilor, iar la sfârșit de an să rămână în gestiunea Consiliului Concurenței pentru perioada următoare, ori doar în acest mod va fi asigurată acoperirea financiară și posibilitatea reală de restituire către deponenții notificării a taxei de examinare a notificării privind concentrarea economică.

Astfel, modificarea articolului 27 presupune că persoanele sau întreprinderile care depun o notificare de concentrare economică la Consiliul Concurenței sunt obligate să plătească taxa de examinare care, drept urmare a adoptării a unei decizii de către Plenul

Consiliului Concurenței, în temeiul articolului 25 din Lege, constituie venit al Consiliului Concurenței și este trecută în contul veniturilor anului curent. Modificarea este propusă pentru asigurarea financiară a Consiliului Concurenței, în contextul prevederilor Directivei nr.1/2019, care stabilește că pentru a fi pe deplin eficace, autoritățile naționale de concurență trebuie să fie asigurate cu resurse financiare, umane, tehnice și tehnologice adecvate. Aceste modificări vor contribui inclusiv la asigurarea predictibilității și clarității normei sub aspectul ce vizează sursele de venit ale Consiliului Concurenței. Un sistem similar, în care taxele de examinare ale concentrărilor economice formează o parte din bugetul unei autorități de concurență este implementat în mai multe țări ale UE precum: Germania, Lituania și altele.

Examinarea problemelor concurențiale și evaluarea unei cauze de concurență se efectuează în cadrul pieței relevante. Astfel, proiectul propus vine cu completări ale articolului 28 alineatul (2) din Legea, prin introducerea unui criteriu de evaluare la determinarea pieței relevante și anume: *d) evaluarea compatibilității cu mediul concurențial normal al ajutorului de stat.*

Articolul 28 alineatul (9) și articolul 31 alineatul (4) clarifică aplicarea normelor de concurență pentru scenariile în care acordurile anticoncurențiale sunt realizate în cadrul unei proceduri de licitație publică sau orice altă formă de concurs de oferte. În astfel de cazuri, normele standard privind definirea pieței nu trebuie să se aplice din cauza posibilității limitate de a concura pentru o anumită ofertă, respectiv în aceste cazuri obiectul procedurilor de achiziție va fi considerat ca piața relevantă a produsului, fiind considerate încălcări prin obiect.

Asigurarea independenței Consiliului Concurenței în exercitarea competențelor sale prevăzute de Legea concurenței este absolut necesară pentru aplicarea eficientă a normelor de concurență, așa cum stabilește Directiva nr. 1/2019.

În acest scop, pentru a se asigura independența operațională a autorității de concurență, în acord cu ceea ce impune Directiva, se prevede în mod expres în lege eliminarea oricărei posibile intervenții externe, intervenții politice sau intervenții de orice altă natură, ce ar putea pune sub semnul îndoielii imparțialitatea Consiliului Concurenței în adoptarea deciziilor ce țin de competența sa. Astfel, independența autorității de concurență trebuie să fie veritabilă și efectivă atât în raport cu actorii economici, politici și orice alți actori.

Având în vedere că independența Consiliului Concurenței trebuie să fie efectivă și verificabilă, la articolul 33 alineatul (5) și (6) din proiect se prevede, în acord cu prevederile Directivei, faptul că informațiile privind destituirea și numirea unor membri ai Plenului, precum și volumul resurselor alocate, comparativ cu anii anteriori, trebuie să facă obiectul raportului privind activitatea Consiliului Concurenței, elaborat de autoritatea de concurență și prezentat Parlamentului, în temeiul articolului 33 din Legea concurenței, astfel cum se propune a fi modificat.

În același sens, independența Consiliului Concurenței este asigurată prin eliminarea oricărei instrucțiuni venite din mediul public sau privat, indiferent de autoritatea publică sau entitatea privată implicată. Singura excepție de la această regulă pe care o permite Directiva este posibilitatea Guvernului de a adopta anumite norme de politică generală, cu condiția ca aceste norme să nu dispună asupra investigațiilor sectoriale sau asupra altor

proceduri specifice de aplicare a Legii concurenței de către Consiliul Concurenței. Prin urmare, prin proiect se propune completarea corespunzătoare a alineatelor (4) și (5) ale articolului 33 din Legea concurenței.

Pentru a se asigura independența autorității de concurență, este necesar ca membrii Plenului și personalul autorității să acționeze cu integritate și să se abțină de la orice acțiune incompatibilă cu îndeplinirea obligațiilor lor, fiind necesar ca aceștia să nu desfășoare, în timpul contractului lor de muncă sau al mandatului lor, precum și pe o perioadă rezonabilă după încetarea acestora, orice acțiune incompatibilă, indiferent dacă este remunerată sau nu. Atunci când este necesar să se asigure imparțialitatea investigației și a procesului decizional, persoana care ia decizii, precum și rudele sale apropiate, ar trebui să nu aibă vreun interes în nicio întreprindere sau organizație care face obiectul unei proceduri privind aplicarea regulilor de concurență la care participă, dacă acest lucru are potențialul de a le compromite imparțialitatea într-un anumit caz, fiind necesar să se abțină de la implicarea în cazul respectiv. Prin urmare, în scopul evitării conflictului de interese, în mod exclusiv, se introduce excepția de la obligația membrilor Plenului Consiliului Concurenței de ași exprima votul, sub forma abținerii de la participarea la adoptarea deciziei în care ar avea un interes, conform propunerii de modificare a prevederilor articolului 38 alineatul (1), articolul 42 alineatul (12) și articolul 45 alineatul (5) din Lege. Concomitent, proiectul de lege prevede posibilitatea formulării de către membrii Plenului a unei opinii separate care se anexează la actul administrativ adoptat.

Regimul juridic al conflictului de interese aplicabil membrilor Plenului și personalului autorității de concurență este prevăzut expres de Legea concurenței, potrivit prevederilor articolului 38 alineatul (3) din proiect.

În temeiul prevederilor Legii cu privire la publicitate nr. 62/2022, Legii cu privire la comerțul interior nr. 231/2010 și ale Codului transportului feroviar nr. 19/2022, Consiliul Concurenței i-au fost stabilite atribuții noi, care au fost incluse la articolul 39 literele f), g) și h) din proiectul de lege.

În vederea utilizării raționale a resurselor de care dispune, pentru a se putea concentra pe prevenirea și încetarea comportamentelor anticoncurențiale care denaturează concurența, Consiliul Concurenței va obține un nou instrument care îi va permite să stabilească diferite grade de prioritate pentru cazurile pe care urmează să le investigheze, în funcție de oportunitate, potențialul impact asupra concurenței, de interesul public sau de importanța strategică a sectorului economic vizat. Criteriile și gradele de prioritate se vor stabili de către Președintele Consiliului Concurenței, care în anumite împrejurări poate să decidă că anumite cazuri nu constituie o prioritate în ceea ce privește analizarea acestora.

Un alt element esențial de natură să contribuie la asigurarea independenței autorității de concurență este reprezentat de resursele de care va dispune aceasta pentru a-și exercita competențele prevăzute de lege. Astfel, asigurarea autorității de concurență cu resurse materiale și mijloace financiare suficiente, personal calificat în măsură să efectueze evaluări juridice și economice complexe, la un nivel superior, expertiză tehnică și tehnologică și echipamente, inclusiv din domeniul tehnologiei informaționale în mod indubital vor contribui la îndeplinirea eficientă a sarcinilor autorității naționale de concurență.

Pentru ca autoritatea de concurență să dispună de resurse suficiente, așa cum sunt prevăzute de Directiva 1/2019, este necesar ca Guvernul să asigure toate resursele financiare astfel cum acestea sunt stabilite în bugetul solicitat de Consiliul Concurenței. În scopul asigurării resurselor financiare suficiente, prin modificarea prevederilor articolului 36 din forma în vigoare a legii, ar putea fi luate în considerare diverse mijloace de finanțare prevăzute de legislație, cum ar fi finanțarea din alte surse decât bugetul de stat, respectiv din taxa de examinare a notificărilor privind concentrările economice și încasări din serviciile prestate contra plată sau alte venituri.

Independența financiară a Consiliului Concurenței este necesar să fie dublată de o independență bugetară, care să permită autorității să dispună cheltuirea bugetului propriu în acord și în măsura necesară îndeplinirii obiectivelor sale stabilite pentru anul bugetar respectiv, în funcție de prioritățile pe care și le-a stabilit autoritatea. Această independență bugetară nu aduce atingere normelor și procedurilor bugetare naționale.

Din punct de vedere al competențelor autorității de concurență în aplicarea regulilor de concurență, Legea concurenței nr. 183/2012 este pusă în deplină concordanță cu prevederile Directivei 1/2019 în ceea ce privește acceptarea de angajamente, impunerea de măsuri interimare, competențele de inspecție și cele de constatare a unei încălcări.

Prin modificarea adusă articolului 47, cu titlu de noutate, se stabilește termenul și modalitatea de contestare a actelor administrative adoptate de către Consiliul Concurenței. În scopul reducerii termenului îndelungat de examinare a contestațiilor de către instanțele de judecată (*în anumite cazuri 6-7 ani*) și asigurarea posibilităților reale de a stopa în termeni cât mai proximi încălcarea Legii concurenței, se propune competența Curții de Apel Chișinău de a examina contestațiile depuse împotriva actelor administrative emise de către Plenul Consiliului Concurenței, cu remarcă că intentarea acțiunii în contencios administrativ nu suspendă executarea actelor administrative contestate.

În acord cu cerințele Directivei, analiza legalității, inclusiv a proporționalității, măsurilor interimare va face obiectul unor proceduri judiciare accelerate, termenele de formulare a acțiunilor pe fond și în calea de atac fiind mai reduse decât cele aplicabile potrivit dreptului comun în materie de contencios administrativ. În aceste condiții, se prevede la articolul 47 alineatul (3), astfel cum a fost modificat, faptul că deciziile adoptate de Consiliul Concurenței în aplicarea prevederilor articolului 57² pot fi atacate la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 15 zile de la comunicare, fără respectarea procedurii prealabile. Totodată, menționăm faptul că instanțele de judecată, pornind de la esența și scopul măsurilor interimare, urmează să soluționeze cauzele în procedură accelerată.

Contestarea ordinelor prin care se dispune efectuarea inspecțiilor la sediile întreprinderilor, prevăzute la articolul 56 alineatul (3) din Legea concurenței și eventual suspendarea executării ordinului, poate duce la tergiversarea neîntemeiată a inspecției și respectiv la distrugerea probelor ce se pot afla la locul unde se efectuează inspecția. În condițiile în care în privința ordinelor de inspecție Legea în vigoare nu oferă reglementări exprese, pericolele menționate *supra* persistă, respectiv articolul 47 alineatul (5) din proiectul de lege vine cu clarificări la acest capitol.

În altă ordine de idei, în privința angajamentelor, se propune o reglementare distinctă, prin noul articol - 57¹, a acestei instituții și a procedurii aferente, ce include și consultarea

publică a terților cu privire la angajamentele propuse de întreprinderile subiect al investigației, procedură detaliată expres în lege în scopul clarificării actelor ce vor fi adoptate de Consiliul Concurenței. Cu titlu de noutate, se prevede că angajamentele pot fi asumate atât de întreprinderi, cât și de asocierile de întreprinderi. De asemenea, se menționează expres, la nivel de lege, faptul că în cazul în care Consiliul Concurenței constată că angajamentele nu îndeplinesc condițiile de a fi suficiente pentru protecția concurenței și de a înlătura situația care a determinat inițierea investigației, autoritatea va informa întreprinderile sau asocierile de întreprinderi cu privire la motivele pentru care angajamentele nu au fost acceptate și va continua procedura de investigație.

Referitor la măsurile interimare pe care le poate impune autoritatea de concurență, reglementarea este pusă în concordanță cu prevederile Articolului 11 din Directivă, forma actuală a legii nefiind în acord cu această abordare. În noul articol 57² sunt menționate în mod corespunzător cerințele adoptării măsurilor interimare, care nu se regăsesc în varianta în vigoare a Legii, procedura administrativă urmată de Consiliul Concurenței, precum și durata pe care pot fi impuse aceste măsuri.

Modificarea articolului 52 alineatele (7) și (8) este determinată de noile provocări ale economiei digitale, respectiv urmează a fi prevăzut în Lege că, informațiile obținute legal de angajații Consiliului Concurenței pot fi utilizate ca probe indiferent de originea și forma acestora, precum și de suportul de stocare (*cum ar fi laptopuri, telefoane mobile, alte dispozitive mobile sau stocate în cloud*). Modificarea este necesară pentru a pune în aplicare dispozițiile articolului 32 din Directivă, care stipulează în mod expres o astfel de cerință.

Noul alineat (9) din articolul 52 prevede că, în realizarea atribuțiilor prevăzute de lege, Consiliul Concurenței poate utiliza în calitate de probe informațiile și documentele colectate de către alte autorități publice, organele de urmărire penală și de către subiecții care efectuează activitatea specială de investigații, inclusiv informațiile obținute de la terți și de la autoritățile de concurență din alte state. Propunerea este în conformitate cu prevederile Capitolului VIII al Directivei ce vizează cooperarea dintre autoritățile de concurență în materie de asistență reciprocă și cu recomandările Ghidului Rețelei Internaționale de Concurență (ICN) pentru cooperarea internațională în domeniul fuziunilor.

În scopul eficientizării procedurilor de examinare preliminară și celor de investigație desfășurate de Consiliul Concurenței, prin proiectul de lege se propune înlăturarea curențelor existente și completarea Legii concurenței cu prevederi referitoare la conexarea și separarea/disjungerea procedurilor de examinare a cazurilor de încălcare a legislației concurențiale, realizate atât la faza de examinare a plângerilor de către autoritatea de concurență, dar și la faza desfășurării procedurilor de investigație.

În mod evident, posibilitatea de conexare și separare/disjungere trebuie să vizeze și procedura de investigație, prin urmare, proiectul de lege reglementează aplicarea acestui mecanism procedural și în cadrul procedurii de investigație.

Cu referire la solicitările de informații, în proiectul de modificare a Legii concurenței se propune modificarea articolului 54 din forma în vigoare pentru a asigura preluarea articolului 8 din Directivă, potrivit căruia autoritățile de concurență au dreptul de a le fi

furnizate, la solicitarea lor, toate documentele/informațiile accesibile de la orice întreprindere, asociere de întreprinderi, persoană fizică, organ de ocrotire a normelor de drept și autoritate publică, în măsura în care acestea dețin informații relevante pentru analiza Consiliului Concurenței, indiferent dacă persoanele respective sunt sau nu vizate de procedura derulată de autoritatea de concurență, fără a i se putea invoca necesitatea de protecție secretului de stat, secretului urmăririi penale, secretului bancar, secretului comercial, secretului fiscal, secretului profesional sau protecția informației statistice și date cu caracter personal și altor informații confidențiale.

Informațiile solicitate trebuie să fie proporționale, acest aspect urmând a fi apreciat de la caz la caz. Prin intermediul unei solicitări de informații întreprinderile și asocierile de întreprinderi nu trebuie să fie obligate să fie impuse să recunoască faptul că au comis o încălcare, fiindu-le garantat dreptul de a nu se autoincrimina.

Cu privire la un alt instrument de investigație de care dispune autoritatea de concurență, **interviul**, cu titlu de noutate se prevede desfășurarea interviului obligatoriu, în sensul reglementării dreptului Consiliului Concurenței de a convoca la interviu orice reprezentant împuternicit al întreprinderii, asocierii de întreprinderi, orice reprezentat legal al autorității publice, precum și orice persoană fizică, în cazul în care un astfel de reprezentant sau o astfel de persoană ar putea deține informații relevante obiectului cauzei. Interviul reprezintă un instrument util pentru a colecta dovezi și de natură să contribuie la evaluarea valorii probante a informațiilor colectate. În acord cu prevederile Directivei, prezența la interviu nu mai presupune consimțământul persoanei vizate, ci dreptul autorității de concurență de a convoca în scopul interviuării orice reprezentant al unei întreprinderi sau al unei asocieri de întreprinderi, orice reprezentant al altor persoane juridice și orice persoană fizică care poate deține informații relevante pentru aplicarea regulilor de concurență. În scopul utilizării eficiente a acestui instrument de investigație, prin proiectul de lege se propune și completarea articolului 330¹ din Codul contravențional.

Modificarea articolului 56 din forma în vigoare, este necesară pentru a se reglementa expres faptul că autoritatea de concurență poate face inspecții la orice întreprinderi, asocieri de întreprinderi și inclusiv la autorități ale administrației publice. Această modificare este necesară pentru a se asigura conformitatea legii cu Directiva, care prevede, în cadrul considerentului 32, dreptul autorităților naționale administrative de concurență ce efectuează inspecții de a avea acces la informații care se află la dispoziția întreprinderii sau asocierii de întreprinderi sau a persoanei care face obiectul inspecției și care au legătură cu întreprinderea sau asocierea de întreprinderi care face obiectul investigației.

Totodată, se detaliază condițiile de desfășurare a inspecțiilor, durata și intervalul orar, care, față de forma în vigoare, va fi extins până la ora 18:00, precum și modalitatea de comunicare/afișare, după caz, a ordinului de inspecție și a delegației semnate de Președintele Consiliului Concurenței. Este necesară reglementarea modului în care se face comunicarea actelor de inspecție către persoanele vizate, astfel încât inspecția să poată începe sau să fie considerată începută, pentru a se putea stabili dacă întreprinderea sau asocierea de întreprinderi colaborează cu autoritatea sau obstrucționează respectiva inspecție, fiind supusă prin urmare sancțiunilor prevăzute de lege.

Textul propus de proiect reglementează și condițiile în care se efectuează comunicarea procesului-verbal privind desfășurarea inspecției. În același timp, textul propus stabilește regimul juridic al informațiilor ce pot fi considerate ca fiind acoperite de privilegiul legal și condițiile în care acestea pot fi protejate în cadrul inspecțiilor desfășurate de autoritatea de concurență. Deși este reglementată în lege cu titlu general, protecția comunicărilor dintre întreprinderi și avocatul independent (*legal professional privilege*), ca singură excepție de la exercitarea puterilor de inspecție ale autorității de concurență, nu beneficiază de o procedură detaliată de aplicare, ceea ce face necesară completarea acestui text. Astfel, în scopul clarificării criteriilor aplicabile în cazul *legal professional privilege*, în acord cu jurisprudența europeană, se introduce în acest text procedura de urmat, inclusiv cerința ca această protecție să fie recunoscută doar în relația întreprinderii cu un avocat.

Drepturile și obligațiile Consiliului Concurenței în cadrul inspecțiilor sunt prevăzute la articolul 56¹, fiind puse în acord cu prevederile Directivei, în mod special, pentru a asigura, în cursul inspecției, accesul la informațiile accesibile care se găsesc în mediul digital. Detalierea drepturilor de inspecție, astfel cum apar în considerentele (30) și (32) din Directivă, respectiv prevederea expresă a accesului inclusiv la date/informații obținute prin utilizarea tehnicii specializate, indiferent de suportul pe care sunt stocate (*cum ar fi: laptopuri, telefoane mobile, alte dispozitive mobile sau stocarea în cloud, etc.*), inclusiv competența de a examina toate formele de corespondență, respectiv mesajele electronice, indiferent dacă acestea apar ca necitite sau au fost șterse.

Pentru evitarea prelungirii nejustificate a inspecțiilor la sediile întreprinderilor și asocierilor de întreprinderi, se prevede posibilitatea continuării inspecției, prin căutări de informații și selectarea de copii sau extrase, la sediul autorității de concurență sau în orice alte incinte stabilite de către Consiliul Concurenței. Pentru a nu institui un standard mai înalt decât prevede Directiva, exercitarea acestor competențe de către angajații Consiliului Concurenței trebuie să fie asigurată, astfel încât să nu impună identificarea, în prealabil cu precizie, a documentelor sau informațiilor căutate, indiferent de suport.

În partea ce vizează accesul la dosar au fost propuse mai multe amendamente. Modificarea articolului 60 alineatul (2) limitează drepturile părților care fac obiectul procedurilor Consiliului Concurenței de a avea acces la observațiile altor părți la raportul de investigație. O astfel de restricție este rezonabilă, deoarece observațiile nu conțin, de obicei, dovada încălcării respective, prin urmare, dreptul la apărare al părților nu include dreptul de a contesta astfel de observații. Modificarea articolului 60 alineatul (4) prevede că părților în cauză se acordă acces la documentele primite după comunicarea raportului de investigație în etapele ulterioare ale procedurii, în cazul în care aceste documente pot constitui probe noi, indiferent dacă sunt incriminatoare sau de natură exculpatoare, referitoare la acuzații ce vizează partea respectivă în raportul de investigație. Modificarea este necesară pentru a asigura punerea în aplicare corespunzătoare a dreptului la apărare al părților. Articolul 60 alineatul (5) nou stipulează că informațiile confidențiale din dosarul cauzei vor putea fi accesate numai prin ordinul Președintelui Consiliului Concurenței, care poate fi contestat doar după emiterea deciziei privind finalizarea investigației. Propunerea este necesară pentru a stabili un temei juridic care să reglementeze procedura de acces la informații confidențiale. Noul alineat (6) din articolul 60 stabilește limite privind drepturile

părților la investigație de a accesa dosarul și de a utiliza informațiile obținute ca urmare a accesului. Alineatul pune în aplicare dispozițiile articolului 31 alineatul (5) din Directivă.

Modificarea articolului 61 se referă la mai multe aspecte cu privire la modul în care poate fi permis accesul la dosar. Alineatul (3) prevede că, pentru a facilita accesul la dosar, părțile vor primi un program care conține lista detaliată a tuturor documentelor din dosar. Alineatul (4) clarifică faptul că accesul la dosar este acordat la dovezile conținute în dosar, în forma originală, cu excepția cazului în care accesul va fi acordat la versiunile neconfidențiale ale informațiilor originale sau la un rezumat, în cazul în care confidențialitatea poate fi asigurată numai prin rezumarea informațiilor relevante.

Articolul 63 a fost modificat pentru a asigura un tratament eficient al informațiilor confidențiale conținute în dosarul Consiliului Concurenței. Alineatul (2) clarifică faptul că informațiile ar putea fi tratate ca fiind confidențiale dacă sunt transmise de terți cu privire la agenții economici implicați, în măsura în care aceștia ar putea exercita o presiune economică și comercială considerabilă asupra concurenților sau asupra partenerilor comerciali, clienților și/sau furnizorilor lor. Alineatul (4) prevede că, pentru ca o informație să fie considerată confidențială, persoana, întreprinderea sau autoritatea publică în cauză trebuie să prezinte o cerere motivată în acest sens, iar această cerere trebuie acceptată de Consiliul Concurenței. Alineatul (6) stipulează faptul că, Consiliul Concurenței va examina temeinicia cererii de confidențialitate și va răspunde solicitantului în termen de 15 zile lucrătoare de la data recepționării cererii. Modificările propuse sunt în conformitate cu prevederile din Nota Comisiei privind regulile de acces la dosarul Comisiei, în cazurile prevăzute la Articolele 81 și 82 din Tratatul CE, Articolele 53, 54 și 57 din Acordul SEE și Regulamentul Consiliului (CE) Nr. 139/2004.

Modificarea articolului 64 alineatul (4) introduce posibilitatea audierii persoanelor de la distanță, cu ajutorul dispozitivelor electronice, prin teleconferință sau videoconferință. O astfel de modificare permite desfășurarea mai eficientă a audierilor.

O altă componentă esențială în asigurarea îmbunătățirii activității Consiliului Concurenței ține de comunicare, care indubitabil, trebuie să fie eficientă și în același timp să asigure oficialitatea în raport cu părțile și persoanele interesate. Reieșind din cele menționate se propune completarea articolului 65 cu un alineat nou (4), care va face claritate în privința modului de comunicare a deciziilor și prescripțiilor Plenului Consiliului Concurenței.

Modificarea articolului 66 alineatul (4) prevede că în cazul ne-executării, în termenul stabilit, a Deciziilor Plenului Consiliului Concurenței, executarea silită se realizează în condițiile prevederilor Codului administrativ.

În privința amenzilor pe care autoritatea de concurență le poate impune pentru încălcarea regulilor de concurență, în proiect se propune completarea articolului 68 referitor la încălcările procedurale și a articolului 71 referitor la încălcările de fond în sensul că sancțiunile impuse vor fi amenzi eficiente, proporționale și disuasive, astfel cum se prevede la Articolul 13 alineatul (1) și alineatul (2) din Directiva nr. 1/2019.

Având în vedere modificarea pragurilor maxime pentru încălcările procedurale și de fond, de până la 1%, respectiv 10%, se propune și modificarea intervalelor procentuale stabilite în funcție de gravitate, în cadrul procesului de individualizare a sancțiunilor,

prevăzute la articolul 69 alineatul (3) și la articolul 72 alineatul (3), astfel încât criteriile gravității și duratei și modul concret de calcul al acestora prevăzute de lege să poată fi valorificate în mod corespunzător. De asemenea, în contextul individualizării amenzii pentru încălcările materiale, se detaliază ce fapte intră în categoria faptelor de gravitate mare în cazul acordurilor anticoncurențiale orizontale și a abuzului de poziție dominantă.

În vederea asigurării prevenției generale, care constă în prevenirea săvârșirii încălcărilor în domeniul concurenței și asigurării caracterului disuasiv, eficace și proporțional al amenzii, se impune majorarea nivelului de bază al amenzii aplicate pentru încălcarea normelor materiale ale legislației concurențiale până la 10% din cifra totală de afaceri.

Obiectivul general al acestor propuneri de modificare a Legii concurenței, constă în ridicarea nivelului culturii concurențiale, atât a agenților economici, cât și a persoanelor fizice, întrucât dezvoltarea mediului concurențial va determina și creșterea bunăstării consumatorilor, generând rezultate pozitive semnificative în tendința Consiliului Concurenței de a încuraja întreprinderile să își elaboreze și să implementeze programe eficiente de conformare.

În același scop, modificările propuse ar putea deschide calea pentru colaborarea efectivă a întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi cu Consiliul Concurenței, în cazul în care acestea sunt sau au fost parte al unui acord anticoncurențial și doresc să beneficieze de politica de clemență sub forma recompensei.

Prin modificarea articolului 73 alineatul (6) se propune ca, în determinarea procentului acordat unei întreprinderi pentru cooperarea sa cu autoritatea de concurență ca urmare a recunoașterii faptei, să se aibă în vedere, ca și criteriu, pentru a se realiza o ajustare corespunzătoare a procentului acordat pentru colaborarea prin recunoaștere, și momentul în care intervine recunoașterea și posibilitatea ca întreprinderea să fi aplicat pentru clemență în procedura respectivă.

Dispozițiile referitoare la reglementarea termenului de prescripție sunt modificate în conformitate cu dispozițiile Directivei. Prin modificările realizate se asigură faptul că termenul de prescripție nu se va aplica în timpul investigării unei încălcări. În caz contrar, există riscul ca întreprinderile să încerce să evite să fie amendate pentru încălcările lor, abuzând de proces și încercând să prelungească perioada investigației. Articolul 82 alineatul (5) nou prevede că, termenul de prescripție se suspendă atât timp cât decizia Consiliului Concurenței face obiectul unei proceduri judiciare. Această modificare este necesară pentru a se asigura faptul că termenul de prescripție nu se va aplica pe durata procedurii judiciare. Instanța poate decide retrimiteră cauzei la Consiliul Concurenței pentru investigații suplimentare, de exemplu, pe motiv că Consiliul a comis o încălcare procedurală în timpul anchetei și o astfel de încălcare nu a putut fi rectificată în cadrul procedurilor judiciare. În acest caz, trebuie să se asigure posibilitatea reală a Consiliului de a adopta o nouă decizie în interiorul termenului de prescripție. Practica din statele membre ale UE arată că procedurile judiciare în materie de concurență ar putea fi de lungă durată. Prin urmare, fără modificarea propusă, s-ar putea întâmpla ca termenul de prescripție să expire în cursul procedurilor judiciare, iar Consiliul nu ar putea efectua investigații suplimentare dacă ar exista o astfel de necesitate.

Pentru a fi în conformitate cu dispozițiile Directivei, proiectul include dispoziții privind condițiile de aplicare a programului de clemență.

În ceea ce privește condițiile pentru a beneficia de program de clemență, proiectul include o cerință suplimentară clară solicitantului de imunitate de a-și dezvălui participarea la un cartel (*astfel recunoscând-o*), în scopul de a preveni faptul că beneficiarul de imunitate își va pune la îndoială răspunderea mai târziu în timpul investigației. Acest lucru ar trebui să se aplice atât imunității complete, cât și reducerii amenzii. Se introduce, de asemenea, o aliniere pentru procedura privind imunitățile de tip A și B și reducerea amenzii, permițând dreptul suplimentar de a furniza verbal informații pentru clemență.

Standardul de acordare a imunității este, de asemenea, aliniat la cerințele Directivei, întrucât standardul utilizat anterior pentru inițierea unui proces de clemență – "inițierea procedurii de investigație", este un standard mai scăzut de acordare a imunității decât cel prevăzut în Directivă.

În plus, Directiva prevede posibilitatea de a refuza imunitatea în cazul în care s-a efectuat deja o inspecție. O astfel de prevedere este, prin urmare, inclusă în proiect întrucât se clarifică faptul că standardul de "suficiență pentru a efectua o inspecție" se aplică numai în cazurile în care o astfel de inspecție nu a fost deja efectuată.

Pentru a se conforma Directivei, proiectul indică faptul că toate întreprinderile sunt eligibile pentru imunitate la amenzi, cu excepția întreprinderilor care au luat măsuri pentru a obliga alte întreprinderi să adere la un acord anticoncurențial sau să-și mențină participarea la acesta. Suplimentar cerințele de clemență sunt unificate atât pentru întreprinderi cât și pentru asocieri de întreprinderi, deoarece, în actuala formulare este "inițierea acordului de către întreprindere sau asociație" și/sau măsuri de constrângere de către asocierie (*nu întreprinderi*) stabilind astfel standarde diferite pentru întreprinderi și asocieri.

Articolul 86 alineatul (2) asigură o mai bună posibilitate de cooperare între Consiliul Concurenței și alte autorități de concurență, cel puțin cu statele membre ale UE, deoarece se solicită informații cu privire la cererile de clemență depuse în trecut sau cereri de clemență înaintate și aflate în examinarea altor autorități de concurență.

În temeiul Directivei, nu este necesară solicitarea prealabilă înaintată autorității naționale de concurență pentru a pune capăt implicării în acord. O astfel de încetare ar trebui să fie automată odată cu înaintarea cererii de clemență, iar poziția autorității de concurență este necesară numai în acele cazuri în care o astfel de încetare ar fi contrară integrității investigației. Proiectul se modifică pentru a se asigura că solicitarea Consiliului Concurenței de încetare a implicării nu este necesară în toate cazurile.

În temeiul Directivei, solicitantul de clemență trebuie să asigure că directorii, managerii și alți angajați sunt disponibili pentru interviuri cu autoritatea de concurență și va face eforturi rezonabile pentru ca foști directori, manageri și alți angajați să fie disponibili pentru interviuri cu autoritatea de concurență. O astfel de prevedere este, de asemenea, inclusă în proiect pentru a îmbunătăți semnificativ posibilitățile unei investigații eficiente

Directiva prevede posibilitatea de a acorda un număr de ordine întreprinderilor care se adresează autorității de concurență cu informații preliminare cu privire la acordul

anticoncurențial, dar care nu dețin încă elementele de probă. Prevederea unui astfel de mecanism aduce aceste prevederi ale proiectului de lege privind concurența în conformitate cu Directiva UE și asigură faptul că, Consiliul Concurenței are posibilitatea de a obține informații despre potențialele încălcări anterioare, oferind în același timp întreprinderilor o garanție a locului lor în rând pentru clemență. Proiectul include, de asemenea, un termen minim pentru furnizarea acestor informații suplimentare pentru a gestiona așteptările solicitantului de clemență.

Legea introduce, de asemenea, noi reguli privind divulgarea documentelor de clemență (*art. 84 alin. (7)*). Acest lucru se face în scop de conservare a stimulentei de clemență pentru solicitanții de clemență, asigurând în același timp că declarațiile de clemență pot fi divulgate numai în situații foarte limitate. O divulgare deosebit de limitată este disponibilă pentru declarațiile de clemență în cazul cartelurilor secrete care nu pot fi în niciun caz divulgate terților în scopul cererilor de despăgubire.

Directiva (UE) 2019/1937 din 23 octombrie 2019 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale legislației Uniunii cuprinde potențialii avertizori de integritate din multe sectoare și potențiale infrațiuni, inclusiv avertizorii de integritate care raportează încălcări ale legislației în domeniul concurenței. Mai exact, protecția avertizorilor/informatorilor în scopul consolidării aplicării legislației în domeniul concurenței servește la garantarea funcționării eficiente a piețelor, permite condiții de concurență echitabile pentru întreprinderi și oferă beneficii consumatorilor. În ceea ce privește normele în materie de concurență care se aplică întreprinderilor, importanța raportării informațiilor privilegiate în detectarea încălcărilor legislației în domeniul concurenței a fost deja recunoscută în politica de clemență, precum și prin introducerea unui instrument anonim de denunțare de către Comisie. Din acest motiv, în proiect au fost introduse prevederi similare privind informatorii din domeniul concurenței (*articolul 92²*), prin care persoanele fizice informează Consiliul Concurenței cu privire la existența unei posibile încălcări sub forma unui acord anticoncurențial sau a unei încălcări în materia concentrărilor economice și remunerarea acestora ca recompensă. Acest instrument este utilizat în Ungaria, Lituania, Slovacia, Marea Britanie. Proiectul de lege include, de asemenea, limitări și garanții pentru plata recompensei.

Art. II-III vizează modificarea Legii pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice nr. 155 din 21.07.2011, Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

La acest capitol, proiectul înglobează prevederi de completare a Anexei la Legea pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice nr.155/2011, cu includerea funcției de „Șef al Aparatului executiv al Consiliului Concurenței”, care la moment nu se regăsește în legea menționată, dar este în structura organizatorică aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.8/2019 privind aprobarea structurii organizatorice și efectivului-limită de personal ale Consiliului Concurenței.

De asemenea, este prevăzută completarea art.8 alin.(2) lit.d) din Legea nr.158/2008, prin care se reglementează faptul că conducătorul și adjunctul conducătorului Consiliului Concurenței fac parte din categoria funcționarilor publici de conducere de nivel superior.

Obiectivul general al proiectului constă în ridicarea nivelului culturii concurențiale,

atât a agenților economici, cât și a persoanelor fizice, întrucât dezvoltarea mediului concurențial va determina și creșterea bunăstării consumatorilor. Totodată, propunerile de modificare a Legii concurenței vor putea implica cheltuieli financiare din bugetul de stat legate de recompensarea informatorilor ce se propune a fi în mărime de 1 % din amenda aplicată, însă nu mai mult de 3 000 000 lei. Astfel, este necesar de menționat că eventualele cheltuieli suportate din bugetul de stat justifică pe deplin impactul economic realizat în urma denunțării, constatării și sancționării celor mai grave încălcări ale Legii concurenței - acordurilor anticoncurențiale de tip cartel.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor proiectului în partea ce ține de modificările propuse a fi efectuate la Legea concurenței nr.183/2012, nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

6. Analiza impactului de reglementare

În procesul elaborării proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, Legea pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice nr. 155 din 21.07.2011, Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public*) a fost elaborată și analiza impactului asupra activității de întreprinzător (AIR), care urmează a fi prezentată Grupului de lucru pentru examinarea proiectelor cu impact asupra activității de întreprinzător, și însoțește proiectul în cauză.

7. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

O parte din modificările propuse sunt corelate cu prevederile actelor normative în vigoare, care se află în conexiune, iar pentru adoptarea altor modificări propuse se va impune adoptarea/modificarea altor acte normative secundare.

8. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Potrivit art. 32 alin. (1)-(3) și art. 34 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Capitolul II din Legea Nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul este supus consultării publice, fiind plasat pe pagina web oficială a Consiliului Concurenței (www.competition.md), în compartimentul transparență decizională, și concomitent se va remite spre avizare instituțiilor de resort.

9. Constatările expertizei juridice

Proiectul de modificare și completare a unor acte normative urmează a fi supus expertizei juridice în conformitate cu prevederile art. 37 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017, în procesul de avizare.

10. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de modificare și completare a unor acte normative urmează a fi supus expertizei anticorupție în conformitate cu prevederile art. 35 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017, urmând a fi solicitată efectuarea expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție.

Informația privind rezultatele expertizei anticorupție va fi inclusă după recepționarea raportului de expertiză anticorupție în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul de modificare și completare a unor acte normative.

Secretar de stat

Vadim GUMENE